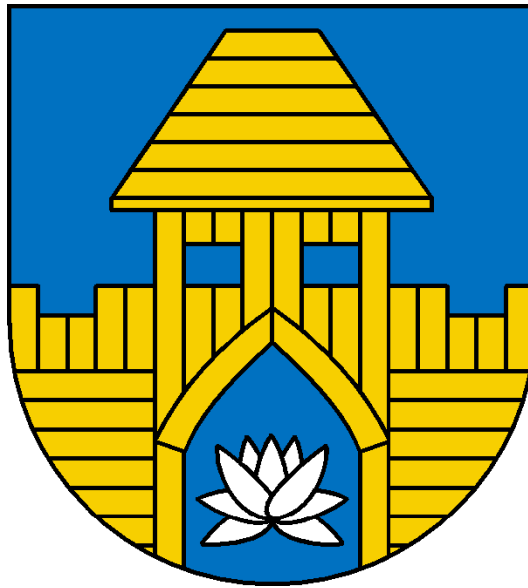

URZĄD GMINY EŁK

Raport z realizacji *Programu Ochrony Środowiska* *dla Gminy Ełk na lata 2018 – 2021 z perspektywą* *na lata 2022-2025*

---

za okres 2020-2021

2022 r.

Opracowanie wykonane na zlecenie:

Urzędu Gminy Ełk
ul. Kościuszki 28A
19-300 Ełk

Wykonawca:
Instytut Zrównoważonego Rozwoju Sp. z o.o.
ul. Elewatorska 17 lok. 1
15-620 Białystok
tel. 85 744 54 99, fax 85 307 64 76
e-mail: srodowisko@izr.pl, www.iszr.pl

Zespół autorski:
mgr inż. Barbara Waclaw

Spis treści:

1.	Podstawa prawna raportu z realizacji <i>Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z pespektywą na lata 2022-2025</i> za okres 2020-2021	4
2.	Cel sporządzenia raportu	4
3.	Zakres raportu	4
4.	Źródła informacji	4
5.	Cele, kierunki interwencji oraz zadania ustalone dla poszczególnych komponentów ochrony środowiska	5
5.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza;	5
5.2.	Zagrożenie hałasem;	8
5.3.	Pole elektromagnetyczne;	9
5.4.	Gospodarowanie wodami;	9
5.5.	Gospodarka wodno – ściekowa;	10
5.6.	Zasoby geologiczne;	11
5.7.	Gleby;	12
5.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;	12
5.9.	Zasobu przyrodnicze;	13
5.10.	Zagrożenie poważnymi awariami;	14
5.11.	Edukacja ekologiczna	14
6.	Nakłady finansowe poniesione na realizację zamierzeń inwestycyjnych związanych z realizacją <i>Programu</i>	16
7.	Ocena realizacji <i>Programu</i> – wskaźniki monitoringu	17
8.	Krótkie podsumowanie	19

1. Podstawa prawna raportu z realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025* za okres 2020-2021

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025 został przyjęty przez Radę Gminy Ełku 31 sierpnia 2018 r. uchwałą Nr LXX/472/2018. Ww. dokument stanowi podstawę działania w zakresie polityki ekologicznej. Dokument opracowano na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*. Zgodnie z art. 18 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawia go radzie gminy, a następnie na podstawie art. 18 ust. 3 ww. ustawy przekazuje raport staroście.

2. Cel sporządzenia raportu

Raport z wykonania *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025* za okres 2020-2021 został przygotowany w celu realizacji zobowiązań nałożonych na Wójta Gminy Ełk przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie ochrony środowiska. Raport określa stopień realizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025* w latach 2020-2021. Przedmiotowy raport stanowi narzędzie monitoringu umożliwiające ocenę stopnia realizacji zamierzeń programowych – stopnia realizacji celów, priorytetów i przedsięwzięć oraz uzyskanych efektów ekologicznych i poniesionych nakładów finansowych.

3. Zakres raportu

Niniejszy raport obejmuje okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2021 r. i określa stan realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska, przewidzianych w *Programie* w tym czasie.

Raport dokonuje oceny stanu realizacji celów oraz zadań służących ochronie środowiska, ujętych w *Programie* oraz analizuje wydatkowanie środków finansowych na ich wykonanie. Ponadto niniejszy raport wyjaśnia przyczyny braku realizacji lub niekompletnej realizacji działań przewidzianych w *Programie*. Przy ocenie stopnia realizacji zadań wykorzystano wytyczne dotyczące monitorowania projektowanych przedsięwzięć, w szczególności wskaźników monitoringu ujętych w *Programie*.

4. Źródła informacji

W ramach niniejszego opracowania wykorzystano następujące informacje i dane pochodzące z:

- Urzędu Gminy Ełk (w tym sprawozdań z realizacji budżetu, sprawozdania z realizacji działań naprawczych);
- Głównego Urzędu Statystycznego;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie;

W raporcie odniesiono się w sposób skrócony do zagadnień z zakresu gospodarki odpadami, gdyż kwestie te reguluje dokument programowy pn. *Plan Gospodarki Odpadami dla województwa*

warmińsko – mazurskiego na lata 2016-2022 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego Nr XXIII/524/16. Stan realizacji obowiązującego wówczas planu gospodarki odpadami został przedstawiony w sprawozdaniu z realizacji *Planu Gospodarki Odpadami województwa warmińsko – mazurskiego* w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

5. Cele, kierunki interwencji oraz zadania ustalone dla poszczególnych komponentów ochrony środowiska

Nadrzędnym celem określonym w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025* jest ochrona zasobów, poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom.

Będzie on zrealizowany dzięki podjętym działaniom w ramach:

- Ochrony klimatu i jakości powietrza;
- Zagrożenie hałasem;
- Pole elektromagnetyczne;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno – ściekowa;
- Zasoby geologiczne;
- Gleby;
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów;
- Zasobu przyrodnicze;
- Zagrożenie poważnymi awariami;

5.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

W ramach obszaru interwencji: *Ochrona klimatu i jakości powietrza* w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel długoterminowy, 2 kierunki interwencji oraz 9 zadań:

Tabela 1. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy	Ograniczenie emisji z terenu gminy Ełk	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i komunalnych
		Montaż instalacji OZE (kolektory słoneczne, panele fotowoltaiczne) na terenie gminy
		Termomodernizacja budynków mieszkalnych wraz z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
		Wymiana indywidualnych źródeł ciepła na kotły na biomasę
		Modernizacja oświetlenia drogowego oraz dobudowa nowych punktów i linii oświetleniowych w gminie
	Poprawa warunków funkcjonowania wybranych stref Gminy wraz z poprawą	Remonty/przebudowa dróg gminnych
		Poprawa komunikacji zbiorowej na terenie Gminy Ełk

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
	bezpieczeństwa ruchu w tych strefach ¹	– poprawa infrastruktury komunikacyjnej
		Przebudowa I etapu drogi gminnej, ulicy Olsztyńskiej w m. Ełk Osada
		Modernizacja dróg powiatowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- wymiana stolarki okiennej wraz z dociepleniem ścian w ramach przebudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku gospodarczego na świetlicę wiejską w miejscowości Regielnica w ramach programu „Świetlica wiejska w Regielnicy”;
- w ramach ZRID wykupiono działki w obrębie Siedlisk, Bajtkowa, Suczki, Szeligi (Buczki,), Guzki, Woszczele, Rękusy oraz działek POHZ pod inwestycję Rozbudowa i przebudowa drogi gminnej nr 177099N Ełk Osada;
- utwardzenie drogi i wykonanie korytek ściekowych przy drodze gminnej nr 177036N;
- zmodernizowano pętle autobusową w obrębie Siedliska;
- przebudowano drogę gminną nr 177016 Barany – Maleczewo, wykonano 1,836 km nowej nawierzchni;
- przebudowano drogę gminną Małkinie – Woszczele, wykonano 1,922 km nowej nawierzchni;
- przebudowano i rozbudowano drogę gminną nr 177099N (ul. Olsztyńska) w miejscowości Ełk Osada wykonano 1,405 km nawierzchni oraz 1,39 km ścieżki rowerowej;
- przebudowano drogę gminną nr 177011N na odcinku od krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej nr 656 w miejscowości Woszczele do ostatnich zabudowań we wsi Małkinie;
- przebudowano drogę gminną w msc. Mrozy Wielkie;
- przebudowano drogę gminną Tracze Karbowski Rostki Bajkowskie;
- przebudowano drogę gminną Sordachy Regielnica;
- zmodernizowano drogę gminną w obrębie działki 164 Malinówka;
- utwardzono nawierzchnię drogi gminnej w msc. Chrzanowo;
- wybudowano drogę gminną 482N Mąki, wykonano nawierzchnie o powierzchni 1055 m²;
- przebudowano drogę 515N w msc. Nowa Wieś Ełcka w granicach pasa drogowego, zmodernizowano 306 m² nawierzchni;
- zakupiono lampy solarne wraz z montażem w msc. Siedliska;
- zmodernizowano oświetlenie drogowe oraz odbudowano punkty świetlne – w trybie ciągłym;
- opracowano projekt na budowę i rozbudowę oświetlenia ulicznego w gminie;
- wykonano ścieżkę rowerową Chruściele – Barany;
- udzielono dotacji Miastu Ełk na realizację przewozów pasażerskich na terenie gminy Ełk;

¹ Kierunek interwencji dotyczy także zagrożenia przed hałasem.

- udzielono dotacji Powiatowi Ełkiemu na zadanie pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1907N na odc. Chechły – do dr. krajowej Nr 16”;
- udzielono dotacji Powiatowi Ełkiemu na zadanie pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1852N na odc. Bartosze – do dr. krajowej Nr 16”;
- udzielono dotacji celowej gminie Jawornik Polski na odbudowę infrastruktury drogowej i wodno – kanalizacyjnej zniszczonej podczas gwałtownych ulew;
- ponoszono koszty związane z utrzymaniem i remontem budynków komunalnych w tym w zakresie naprawy dachów i stolarki okiennej;
- w ramach projektu pt.: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej w Gminie Ełk” przeprowadzono termomodernizację 3 budynków użyteczności publicznej - placówek oświatowych, tj. SP w Woszczelach, SP w Mrozach Wielkich oraz SP w Nowej Wsi Ełckiej;
- inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej prowadzona w formie tabelarycznego zestawienia przeprowadzonej inwentaryzacji/ankietyzacji zawierającego wyniki inwentaryzacji w oparciu o ankiety - tzw. karty inwentaryzacyjne oraz deklaracje dot. źródeł ciepła i spalania paliw zawarte w bazie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB, ZONE) – łącznie 638 szt.
- w ramach Programu „Czyste powietrze”, wymieniono łącznie 60 źródeł ciepła, w tym: pompy ciepła powietrzne – 22 sztuki, pompy ciepła gruntowe – 16 sztuk, kocioł na biomasę – 15 sztuk, system ogrzewania elektrycznego – 3 sztuki, system ogrzewania gazowego – 2 sztuki, kocioł na węgiel – 2 sztuki;
- wyremontowano drogę ul. Wiosenną w msc. Buczkach;
- wykonano drogę na „stare bloki” w sołectwie Chelchy;
- wyremontowano drogę na os. Bocianie Gniazdo w sołectwie Chruściele;
- zmodernizowano drogi gminne w sołectwie Chrzanowo;
- wyremontowano drogę Gize – Brodowo;
- wyremontowano drogę gminną nr 177029N w sołectwie Małeczewo;
- przebudowano drogę gminną nr 493N sołectwo Pistki;
- wytyczono drogę gminną do jeziora sołectwo Suczki;
- wyremontowano drogę gminną w sołectwie Ełk Osada;
- wyremontowano drogi gminne na terenie sołectwa Talusy;
- zmodernizowano oświetlenie na terenie sołectwa Ruska Wieś;
- wyremontowano drogę gminną nr 160 w sołectwie Malinówka;
- wyremontowano drogę gminną w sołectwie Mącze;
- wyremontowano drogę gminną w sołectwie Mąki;
- wyremontowano drogę gminną w sołectwie Przytuły;
- wyremontowano drogę gminną w sołectwie Szarejki;
- odtworzono przebieg drogi na terenie sołectwa Mostoły;

- wyremontowano drogę gminną ul. Kolonia Górna w sołectwie Nowa Wieś Ełcka;

Ponadto gmina w miarę możliwości finansowych podejmowała działania ujęte w planach gospodarki niskoemisyjnej.

Prowadzono też działania edukacyjne związane z ograniczeniem niskiej emisji szczególnie z sektora komunalno – bytowego poprzez publikacje materiałów na stronach internetowych gminy. W programie szkolnym dla najmłodszych w ramach lekcji biologii poruszane są, niejednokrotnie zagadnienia związane z ochroną klimatu.

W planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, umieszczały zapisy związane m.in.: z wyznaczeniem strefy ochronnej od źródeł wytwarzania energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100kW. W granicach ww. stref musi się zamknąć zasięg oddziaływań źródeł wytwarzania energii odnawialnej o mocy przekraczającej 100kW zlokalizowanych poza obszarem niniejszego planu, w tym oddziaływań akustycznych od elektrowni wiatrowych.

5.2. Zagrożenie hałasem

W ramach obszaru interwencji: *Zagrożenie hałasem* w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel długoterminowy, 1 kierunek interwencji oraz 4 zadania:

Tabela 2. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez minimalizację zagrożeń hałasem	Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej
		Tworzenie zabezpieczeń przed oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w SIWZ uwzględniające m.in. montowanie dźwiękoszczelnych okien, kładzenie cichej nawierzchni i budowę ekranów akustycznych
		Ustanawianie strefy ciszy na jeziorach
		Wprowadzanie standardów akustycznych w planach zagospodarowania przestrzennego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

Gmina wydawała decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony przed hałasem zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Zwrócono w nich uwagę m.in. na właściwą lokalizację zakładów uciążliwych czy zachowanie odpowiedniej odległości od ciągów komunikacyjnych o dużym obciążeniu ruchem samochodowym.

Ponadto działania opisane w punkcie 5.1. związane z remontami/ budowami/ przebudowami dróg gminnych w sposób znaczący przyczyniają się także do realizacji ww. zapisów, poprzez m.in. skrócenie czasu przejazdu, zastosowaniem cichych i mniej pyłących nawierzchni czy odpowiednie zabezpieczenie szlaków komunikacyjnych wpływające zarówno na poprawę widoczności ale także zdrowie i życie mieszkańców.

5.3. Pole elektromagnetyczne

W ramach obszaru interwencji: *Pole elektromagnetyczne* wyznaczono 1 cele długoterminowy, 1 kierunek interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 3. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie gminy	Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez minimalizację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym	Wybór niskokonfliktowych terenów do lokalizacji nowych urządzeń wytwarzających pola elektromagnetyczne
		Uwzględnienie zapisów dotyczących ochrony przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W zakresie analizowanego komponentu, w okresie objętym niniejszym raportem gmina wydawała decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi. W zapisach planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin uwzględnione zostały strefy wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych. Wskazano dla linii elektroenergetycznych pasy technologiczne, które wyznaczane zostały w celu prawidłowej obsługi linii elektroenergetycznej i jej urządzeń. W pasach technologicznych linii elektroenergetycznych, zakazano m.in. lokalizowania budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych, w tym obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacje paliw, a także warunki lokalizacji stref zagrożonych wybuchem, muszą uwzględniać wymogi, określone w przepisach odrębnych oraz normach, dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych. Wskazano w Studium strefy ochronne, związane z wielkością natężenia pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez linie wysokiego napięcia. Strefy ochronne pokrywają się z pasami technologicznymi linii elektroenergetycznych.

5.4. Gospodarowanie wodami

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarka wodami* wyznaczono 1 cel długoterminowy, 1 kierunek interwencji oraz 1 zadanie:

Tabela 4. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Zapobieganie zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym naciskiem na zapobieganie u źródła	Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- wykonano pomost w Stradunach;
- zakupiono pomost pływający na plażę wiejską w Sołectwie Lepaki;
- zakupiono i zamontowano pomost pływający w msc. Rożyńsk;
- sprzątanie brzegów rzeki w Stradunach;
- wyremontowano pomost w sołectwie Bajtkowo;
- przeprowadzono pielęgnację terenów rekreacyjnych, konserwację grobli i plaży w sołectwie Chruściele;
- wykonano przepust pod koroną grogi gminnej w sołectwie Ciernie;
- konserwacja pomostu w sołectwie Miluki;
- uzupełniono piasek na plaży w sołectwie Sajzy;

Ponadto gmina wydawała decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony wód ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. M.in. w decyzjach przestrzegano zachowania: odpowiedniej odległości od ujęć wód, podłączenia do zbiorczej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jeśli było to możliwe, budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie było to technicznie i ekonomicznie uzasadnione, zakazu zabudowy linii brzegowej, wałów przeciwpowodziowych, wysp i przymulisk, obszarów zagrożonych powodzią.

5.5. Gospodarka wodno – ściekowa

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarka wodno - ściekowa* wyznaczono 1 cel długoterminowy, 1 kierunek interwencji oraz 12 zadań:

Tabela 5. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno - ściekową	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno - ściekową	Bieżąca modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
		Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Sędki – Lega – Chełchy – Przykopka – Ełk II – etap (Projekt Ochrona Jezior Selment Wielki)
		Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Sajzy
		Budowa sieci wodociągowej na trasie Ełk – Szeligi – Buczki I Etap
		Budowa sieci wodociągowej na ul. Sportowej w miejscowość Nowa Wieś Ełcka
		Budowa sieci wodociągowej na trasie Regiel- Kałęczyny
		Budowa kanalizacji sanitarnej na trasie Regiel- Kałęczyny
		Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Lipowej w miejscowości Nowa Wieś Ełcka
		Budowa kanalizacji deszczowej na ulicy Wyszyńskiego w Nowej Wsi Ełckiej
		Przebudowa przepompowni ścieków w miejscowości Straduny
		Inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych
		Rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz budowa przydomowych systemów oczyszczania ścieków

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- bieżące utrzymanie infrastruktury wodociągowej i sanitarnej;
- wybudowano sieć wodo- kanalizacyjną w miejscowość Siedliska – Chrzanowo;
- wykonano przyłącze wodociągowe zakończone hydrantem w sołectwie Szarejki;
- wybudowano sieć kanalizacyjną w msc. Siedliska;
- przebudowano sieć kanalizacji sanitarnej w msc. Wityny;
- wykonano odcinki sieci kanalizacyjnej w ul. Chicha i Zielona w msc. Buczki;
- wykonano kanalizację deszczową w ul. Wyszyńskiego w Nowej Wsi Ełckiej;
- doposażono oczyszczalnię ścieków w szafkę sterowniczą na przepompowni ścieków obręb Oracze i Piaski;
- wyremontowano kanalizację sanitarną przy domach jednorodzinnych w msc. Wityny;

5.6. Zasoby geologiczne

W ramach obszaru interwencji: *Zasoby geologiczne* wyznaczono 1 cel, 1 kierunek interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 6. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	Ochrona ukształtowania powierzchni ziemi	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi
		Eliminacja procederu nielegalnego wydobywania kopalin

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

Gmina wydawała decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony kopalin ujęte w planie zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględniające zapisy w granicach terenów przeznaczonych do rekultywacji.

Należy jednak podkreślić, że pośrednio na ochronę zasobów kopalin na terenie gminy wpływają zapisy ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.

Ponadto podjęte w ramach innych komponentów działania jak np. zadrzewianie gruntów czy porządkowanie gruntów i skwerów organizacja terenów zielonych sprzyjają zarówno ochronie gleb, powierzchni ziemi i kopalin.

5.7. Gleby

W ramach obszaru interwencji: *Gleby* wyznaczono 1 cel długoterminowy, 1 kierunek interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 7. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych	Ochrona gleb przed degradacją i dewastacją	Polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw
		Prowadzenie monitoringu jakości gleb

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania (działania te służą pośrednio ochronie gleb):

- opracowano zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Ełk, teren Płociczno działki nr 134/5 i 134/8;
- wydawano w sposób ciągły decyzje o warunkach zabudowy z uwzględnieniem m.in. ochrony gleb;

Należy zaznaczyć, że podjęte w ramach innych komponentów działania jak np. zalesienia gruntów, pielęgnacja zieleni (w ramach zasobów przyrodniczych) czy budowa, modernizacja wodociągów i kanalizacji (w ramach gospodarki wodno - ściekowej) również sprzyjają ochronie gleb i powierzchni ziemi.

Ponadto gmina wydawała decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony gleb ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.in.: zachowanie ograniczenia zabudowy na gruntach rolnych.

Należy zaznaczyć, że podjęte w ramach innych komponentów działania jak np. modernizacja i pielęgnacja parków i skwerów (w ramach zasobów przyrodniczych) czy budowa, modernizacja wodociągów i kanalizacji (w ramach gospodarki wodno - ściekowej) również sprzyjają pośrednio ochronie gleb i powierzchni ziemi (działania te zostały opisane w rozdziałach 5.4 oraz 5.9).

5.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W ramach obszaru interwencji: *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* wyznaczono 1 cel długoterminowy, 2 kierunki interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 8. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Racjonalne gospodarowanie odpadami	Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami	Zwiększenie poziomu recyklingu - przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz innych niż niebezpieczne
	Prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami	Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- odbiór, unieszkodliwianie i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy oraz innych nie wymienionych frakcji odpadów przez PGO „EKO MAZURY”;

- utrzymanie czystości i porządku w gminie;
- kontynuowano działania związane z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- odbudowano gniazdo na odpady w Sołectwie Sajzy;

Należy zaznaczyć także, że w latach objętych niniejszym raportem gmina oraz jednostki jej podległe jak szkoły, przedszkola prowadziły liczne działania edukacyjne w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, właściwej segregacji odpadów np. poprzez organizację akcji Sprzątanie Świata, sprzątanía terenów wzdłuż rzek (działania edukacyjne zostały szerzej opisane w rozdziale 5.9.).

5.9. Zasoby przyrodnicze

W ramach obszaru interwencji: *Zasoby przyrodnicze* wyznaczono 1 celów długoterminowy, 2 kierunki interwencji oraz 5 zadań:

Tabela 9. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody	Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych	Bieżąca pielęgnacja zasobów przyrodniczych wraz z ochroną obszarów i obiektów prawnie chronionych
		Ochrona zasobów leśnych oraz prowadzenie stałego monitoringu w celu zapobiegania zagrożeniom
		Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony zadrzewień poprzez wymóg inwentaryzacji zieleni oraz przyjmowania w miarę możliwości zasady omijania istniejących drzew, przy projektowaniu oraz realizacji inwestycji budowy systemu komunikacyjnego
	Ochrona zieleni, zasobów leśnych oraz obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych	Uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów przeznaczonych pod zalesianie (słabe gleby V, VI klasy oraz wieloletnie odłogi)
		Zalesianie gruntów porolnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- nasadzono 471 m² zieleni w ramach realizacji projektu związanego z zagospodarowaniem parku w Nowej Wsi Ełckiej;
- zagospodarowano park w Nowej Wsi Ełckiej;
- bieżące utrzymanie zieleni gminnej (w tym. znakowanie drzew i usługi wycinki drzew);
- dokonano nasadzeń drzew i krzewów w sołectwach: Mołdzie ul. Pogodna (20 szt. drzew i 50 m² krzewów), Płociczno – plac zabaw (20 szt. drzew i 50 m² krzewów), Regiel – teren przy świetlicy (30 szt. drzew i 100 m² krzewów), Straduny – ul. 1 Maja (30 szt. drzew i 300 m² krzewów) ul. Kopernia (10 szt. drzew), Bajtkowo - (10 szt. drzew), Malaczewo (6 szt. drzew);
- prowadzono pielęgnację terenów zielonych i zadrzewień w sołectwach: Bartosze, Białojany, Bobry, Buczki, Chechły, Chojniak, Ciernie, Guzki, Karbowski, Konieczki, Lega, Malaczewo, Małkinie, Mącze, Mąki, Miluki, Małdzie, Mostoły, Nowa Wieś Ełcka, Piaski, Pistki, Przykopka,

Przytuły, Regielnica, Rostki Bajtkowskie, Rożyńsk, Ruska Wieś, Rymki, Sędki, Siedliska, Sordachy, Straduny, Suczki, Szarejki, Szarek, Śniepie, Ełk Osada, Nowa Wieś Ełcka – Szosa Bajtkowska, Talusy;

5.10. Zagrożenie poważnymi awariami

W ramach obszaru interwencji: *Zagrożenie poważnymi awariami* wyznaczono 1 cel, 2 kierunki interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 10. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii	Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP	Modernizacja OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem
	Poprawa stanu przygotowania gminy do podejmowania działań w sytuacji zagrożenia poprzez polepszenie warunków użytkowych i funkcjonalnych budynków OSP	Szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- dotacja dla OSP w ramach bieżącej działalności;
- doposażenie jednostek w niezbędny sprzęt ratunkowy w tym w sołectwach: Chechły, Guzki, Lega, Straduny;
- wydatki związane z działaniami związanymi z przeciwdziałaniem rozprzestrzeniania się i zwalczania COVID19; zakup środków ochrony indywidualnej (maseczek, okularów, przyłbic, kombinezonów, środków i urządzeń przeznaczonych do dezynfekcji);

5.11. Edukacja ekologiczna

W ramach obszaru interwencji: *Edukacja ekologiczna* wyznaczono 1 cel długoterminowy, 1 kierunek interwencji oraz 2 zadania:

Tabela 11. Cel, kierunki interwencji oraz zadania w ramach obszaru interwencji

Cel długoterminowy	Kierunek interwencji	Zadanie
Edukacja ekologiczna mieszkańców	Zwiększanie świadomości ekologicznej	Działania edukacyjne w szkołach na terenie gminy
		Druk materiałów promocyjnych i broszur edukacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ełk na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2022-2025

W okresie objętym niniejszym raportem tj. 2020-2021 zrealizowano następujące działania:

- edukacja proekologiczna w placówkach oświatowych polegała głównie na prowadzeniu zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz zakupie materiałów dydaktycznych itp. Z powodu zagrożenia koronawirusem SARS-CoV-2, większość akcji ekologicznych, konkursów czy wyjazdów terenowych zostało odwołanych;

- w sposób ciągły prowadzono m.in. zbiórka odpadów (baterie, korki, makulatura);
- na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Olsztynie dotyczącego wspólnej realizacji Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”, w sposób ciągły, udzielono informacji dotyczących Programu, przygotowuje wnioski z Beneficjentami, przyjmowano wnioski o dofinansowanie w ramach Programu, przekazywano zweryfikowane wnioski o dofinansowanie do WFOŚiGW w Olsztynie, pomagano Beneficjentom przy wypełnianiu wniosku o płatność wraz z załącznikami;
- na potrzeby aktualizacji „Strategii rozwoju ośrodka subregionalnego Ełk do roku 2025” – dokumentu strategicznego dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ełku, w skład którego wchodzi Miasto Ełk i Gmina Ełk, zachęcano mieszkańców, m. in. poprzez stronę internetową Gminy Ełk, do wypełnienia ankiety internetowej na temat sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej MOF Ełk. Dzięki ankiecie mieszkańcy mogli mieć aktywny udział w tworzeniu strategii rozwoju i tym samym wpływ na przyszłość i rozwój gminy. W ankiecie oceniano poszczególne sfery funkcjonowania MOF Ełk, m. in. w zakresie przestrzeni publicznej i terenów rekreacyjnych, terenów zieleni, czystości powietrza, odpadów, stanu dróg i chodników, dostępu do ścieżek rowerowych, stanu infrastruktury edukacyjnej;
- aktualne informacje związane m. in. z ochroną środowiska Gmina Ełk przekazywane mieszkańcom przede wszystkim za pośrednictwem strony internetowej Gminy Ełk, np. w odniesieniu do gospodarki odpadami na stronie tej umieszczono apel o wspólne zadbanie o ład i porządek na terenie gminy Ełk. Przypomniano m. in. o obowiązującym systemie gospodarowania odpadami, w tym zasadach selektywnej zbiórki odpadów z podziałem na frakcję suchą i mokrą;;
- publikacja artykułu na gminnej stronie internetowej na temat szkodliwości spalania odpadów;
- publikacja artykułu w gazecie „Życie Gminy Ełk” promującego korzystanie z dofinansowań w programie „Czyste Powietrze”;
- spotkania informacyjne z mieszkańcami Gminy Ełk dotyczące możliwości dofinansowań na wymianę „kopciuchów” oraz termomodernizację budynków mieszkalnych;
- przeprowadzono zajęcia edukacyjnej na temat zanieczyszczenia powietrza w placówkach oświatowych na terenie gminy Ełk. Zajęcia przeprowadzono w 6 szkołach, tj.: Szkole Podstawowej w Mrozach Wielkich, Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Nowej Wsi Ełckiej, Niepublicznej Szkole Podstawowej w Rękusach, Szkole Podstawowej im. Lecha Aleksandra Kaczyńskiego w Chełcach, Szkole Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Woszczelach, Zespole Szkół Samorządowych w Stradunach. Uczestnikami zajęć będą dzieci i młodzież uczęszczająca do powyższych szkół, z podziałem na dwie grupy wiekowe. Forma zajęć: wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, krótki quiz lub konkurs nt. zdobytej wiedzy. Czas trwania zajęć: 1 godzina lekcyjna (45 minut) w każdej grupie. Przeprowadzenie łącznie 48 godzin lekcyjnych zajęć. Celem przeprowadzonych zajęć edukacyjnych było podniesienie poziomu świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży w zakresie wpływu zanieczyszczonego powietrza na zdrowie oraz kształtowanie postaw ekologicznych sprzyjających ochronie powietrza;
- włączenie się w kampanię informacyjną, którą od kilku lat prowadzi Plastics Europe Polska, pt. „Plastik nie do pieca – piec nie do plastików”. Cel kampanii: uświadomienie lokalnej społeczności, że spalając plastik nie tylko marnujemy surowiec do recyklingu, ale także emitujemy do powietrza pyły i inne szkodliwe substancje, przyczyniając się do zwiększenia zanieczyszczenia powietrza w najbliższym otoczeniu. W ramach kampanii przygotowane zostały gotowe materiały (plakaty, spot, informacje), które Gmina Ełk rozpowszechnia wśród mieszkańców (strona internetowa Gminy Ełk, tablica ogłoszeń Urzędu Gminy Ełk, za pośrednictwem sołtysów sołectw);

- rozpowszechniano na stronie internetowej Gminy Ełk filmów o tematyce: termomodernizacja, źródła ciepła, zadbajmy o własne zdrowie, lasy, zieleń miejska, transport publiczny, transport samochodowy, edukacja ekologiczna, dedykowanych na stronach Telewizji Olsztyn oraz w mediach społecznościowych. Cykl materiałów filmowych, których założeniem jest edukacja ekologiczna o tematyce proekologicznej, w tym ochrony powietrza i poprawy jego jakości, zrealizowane przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju telewizji lokalnych Veritas Polska, w ramach realizacji zadania publicznego Samorządu Województwa Warmińsko- Mazurskiego pod tytułem „Ekoregion”, współfinansowanego przez Województwo Warmińsko- Mazurskie;
- co roku, dzieci i młodzież szkolna z terenu gminy Ełk angażują się w akcje ekologiczne takie jak: „Sprzątanie Świata”, „Światowy Dzień Ziemi”, „Wiosenne Sprzątanie Warmii i Mazur” itp. Przez cały rok prowadzona jest także zbiórka odpadów (baterie, korki, makulatura). Edukacja proekologiczna to także zajęcia dydaktyczne polegające m. in. na: pogadankach i oglądaniu prezentacji/filmików edukacyjnych związanych z Dniem Ziemi, wykonaniu przez uczniów plakatów „Dlaczego trzeba dbać o naszą planetę”. W okresie nauki zdalnej informowanie i przypomnienie uczniom o Międzynarodowym Dniu Ziemi – artykuł na stronie internetowej szkoły o historii tego dnia, pogadanki na lekcjach online, sprzątanie przez najmłodszych uczniów terenu przy szkole (SP w Woszczelach);
- rozpowszechniano wśród mieszkańców informacji w sprawie obowiązku składania deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i spalania paliw. Publikacja informacji na stronie internetowej Gminy Ełk, tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ełk, przekazywanie informacji sołtysom sołectw. Stała zakładka na gminnej stronie internetowej na temat obowiązku złożenia deklaracji dot. źródeł ciepła. Wydruk ulotek oraz dystrybucja wśród mieszkańców gminy Ełk. Bieżąca pomoc mieszkańcom przy składaniu deklaracji dot. źródeł ciepła;
- działania edukacyjne realizowane w szkołach na terenie gminy to m. in.:
  - udział uczniów SP W Nowej Wsi Ełckiej w programie edukacyjnym "Filtrujemy dla Bałtyku" (rozmowa na temat plastiku, jakich rzeczy plastikowych używamy na co dzień, obejrzenie filmu edukacyjnego), „Dzień Ziemi” – wykonywanie plakatów na temat ochrony przyrody, pogadanki na temat wyrzucania elektrośmieci (zbiórka zużytych telefonów), „Robimy ekologiczne zabawki” – tworzenie zabawek z surowców wtórnych, udział w Gminnym Konkursie Plastycznym „Las inspiruje nas”, udział w konkursie ekologicznym „Eko- zabawka”, udział w Akcji Powiatu Ełckiego "Śmieci oddajesz - drzewko dostajesz" (posadzenie drzewek na terenie szkoły) i inne;
  - udział uczniów ZSS w Stradunach w międzynarodowym projekcie edukacyjnym „Lekturki spod chmurki” – edycja ekologiczna (rozszerzanie wiedzy ekologicznej poprzez czytanie lektur, realizacja działań wynikających z programu innowacji), „Dzień Pustej Klasy” międzynarodowa akcja promująca naukę przez naturę, wycieczka do Ełku (lekcja przyrodnicza przeprowadzona przez Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku), udział w Konkursie „Ekologiczny cudaczek”, ścienna gazetka edukacyjna przedstawiająca właściwe segregowanie odpadów w Gminie Ełk, poznawanie parków narodowych Polski oraz form ochrony przyrody w Polsce na lekcjach geografii: „Ochrona środowiska przyrodniczego” i inne;
  - udział uczniów SP w Woszczelach w Programie Ekologicznym „EkoEksperymentarium online” pod patronatem Ministra Środowiska i Klimatu, udział w Wojewódzkim Konkursie „Zdrowe, smaczne, kolorowe – kupuję produkty krajowe”, Międzynarodowy Dzień Ziemi – artykuł na stronie internetowej szkoły o historii tego dnia, pogadanki na lekcjach online, sprzątanie terenu przy szkole, realizacja Szkolnego Programu Ekologicznego (zasady segregacji odpadów – pogadanki, umieszczenie ulotek z informacjami na gazetkach klasowych, akcja Sprzątanie Świata we współpracy z Nadleśnictwem w Mrozach Wielkich, wycieczka do Muzeum Ziemi Piskiej (oglądanie wystawy miejscowej fauny) oraz do Parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie (oglądanie wielu gatunków dzikich zwierząt w środowisku zbliżonym do naturalnego) i inne;

- o udział uczniów SP w Mrozach Wielkich w ogólnopolskim projekcie „Bezpieczne domy – przyjazne miasta”, udział w projekcie „Szkolne przygody tajniaków” (filmy edukacyjne, warsztaty, prace plastyczne, udział w konkursie), udział w projekcie Ekologia. Jak dbać o środowisko?, warsztaty w Centrum Edukacji Ekologicznej „Jak skutecznie dbać o środowisko”, Ogólnopolski projekt EkoEksperyment, udział w szkolnym konkursie plastycznym „Moja planeta Ziemia”, udział w gminnym ekologicznym konkursie „Coś z niczego, czyli drugie życie śmieci”, zajęcia w Centrum Edukacji Ekologicznej „Spójrz na las okiem ekologa”, ekologiczny pokaz mody (stroje z odpadów), udział w Gminnym Konkursie plastycznym „Las inspiruje nas”;

6. Nakłady finansowe poniesione na realizację zadań związanych z realizacją *Programu*

Niniejszy rozdział powstał w oparciu o sprawozdania z wykonania budżetu gmin Ełk za lata 2020 i 2021. Pod uwagę wzięto wszystkie wydatki jakie mogły mieć wpływ na poprawę jakości środowiska na terenie gminy.

W tabeli poniżej zestawiono wydatki gminy poniesione na działania związane z ochroną środowiska.

Tabela 2. Wydatki poniesione przez gminę na zadania związane z ochroną środowiska.

Lp.	Wyszczególnienie	Poniesione nakłady w zł		Razem
		2020	2021	
1.	Rolnictwo i łowiectwo	280 300,00	318 000,00	598 300,00
2.	Lokalny transport zbiorowy	2 443 917,00	2 624 701,00	5 068 618,00
3.	Drogi publiczne gminne	5 636 937,00	1 639 699,00	7 276 636,00
4.	Gospodarka ściekami ochrona wód	81 567,00	30 000,00	111 567,00
5.	Gospodarka odpadami	2 666 665,00	3 780 424,00	6 447 089,00
6.	Oczyszczanie miasta i wsi	5 531,00	7 000,00	12 531,00
7.	Utrzymanie zieleni	11 152,00	221 624,00	232 776,00
8.	Oświetlenie ulic, placów i dróg	1 610 857,00	474000,00	2 084 857,00
	Suma	12 736 926,00	9 095 448,00	21 832 374,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z wykonania budżetu Gminy Ełk;

łącznie na zadania związane z ochroną środowiska oraz wpływające na poprawę walorów środowiska wydatkowano łączną kwotę **21 832 374,00 zł**.

Środki na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska pochodziły przede wszystkim z: środków własnych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko - Mazurskiego na lata 2014-2020, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

7. Ocena realizacji Programu – wskaźniki monitoringu

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego *Programu* analizie poddano ujęte w nim wskaźniki jakościowe i ilościowe.

Tabela 4. Wskaźniki realizacji Programu

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość w latach 2020/2021
1	Ludność według miejsca zamieszkania	[os.]	11 939
2	Gęstość zaludnienia	os./km ²	31
3	Powierzchnia gminy	ha	37.918

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość w latach 2020/2021
Ochrona klimatu i jakość powietrza			
4	Budynki gminne poddane termomodernizacji	szt.	3
5	Zmodernizowane kotłownie gminne	szt.	2
6	Poziom zanieczyszczenia powietrza ze względu na ochronę zdrowia i ochronę roślin: -SO ₂ -NO ₂ -C ₆ H ₆ -CO -O ₃ -PM10 -Pb -As -Cd -Ni -B(a)P -PM2,5	klasa	A A A A A A* A A A A A C A
Zdrowienia hałasem			
7	Długość przebudowanych dróg gminnych	km	5
	Długość zmodernizowanych dróg gminnych	km	5
Pola elektromagnetyczne			
8	Stacje bazowe operatorów telefonii komórkowej	szt.	6
9	Stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku	szt.	0
Gospodarowanie wodami/gospodarka wodno - ściekowa			
10	Stopień zwodociągowania gminy	%	84,6
11	Stopień skanalizowania gminy	%	49,1
12	Długość sieci kanalizacyjnej	km	100,3
13	Długość sieci wodociągowej	km	240,9
14	Liczba przyłączy kanalizacyjnych	szt.	1658
15	Liczba przyłączy wodociągowych	szt.	2904
16	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1390
17	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	244
18	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	os.	10077
19	Liczba mieszkańców korzystająca z kanalizacji sanitarnej	os.	7049
Zasoby geologiczne/gleby			
20	Liczba czynnych eksploatacji złóż surowców mineralnych	szt.	8
21	Powierzchnia terenów zrekultywowanych	ha	0
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
22	Liczba mieszkańców objęta systemem odbierania odpadów komunalnych	liczba osób	11 614
24	Ilość odpadów komunalnych odebranych ogółem	Mg	3 632,02
25	Ilość odpadów komunalnych odebranych z nieruchomości zamieszkałych	Mg	3 379,24
26	Zlikwidowane dzikie wysypiska	szt.	0

L.p.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość w latach 2020/2021
27	Odpady zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk	Mg	0
28	Ilość wyrobów zawierających azbest	Mg	2 868 546
Zasoby przyrodnicze			
29	Lesistość gminy	%	26,7
30	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	ha	23 818,85
31	Liczba form ochrony przyrody	szt.	22
32	Liczba pomników przyrody	szt.	15
Zagrożenia poważnymi awariami			
33	Liczba inwestycji w zakresie rozbudowy i modernizacji OSP gminnych wraz z nowoczesnym wyposażeniem	szt.	0
34	Liczba zdarzeń mających znamiona poważnych awarii	szt.	0

Objaśnienia: * - przekroczenia celu długoterminowego dla ozonu (ochrona zdrowia, ochrona roślin) Raport WIOŚ, 2022
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UM Ełk, GUS;

Powyższe dane wskazują, że podejmowane działania odnoszą pozytywne skutki w zakresie realizacji większości celów określonych w programie ochrony środowiska i umożliwiają przez to osiągnięcie trwałego rozwoju gminy i zwiększenie jego atrakcyjności poprzez poprawę środowiska przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej.

8. Krótkie podsumowanie

W latach 2020-2021 podjęto realizację działań we wszystkich opisanych w *Programie ochrony środowiska* komponentach środowiska. Między innymi modernizowano i budowano nowe drogi, rozbudowywano i modernizowano sieć wodociągową i sieć kanalizacji sanitarnej, budowano stację uzdatniania wody.

Szczególny nacisk położono na działania związane z jakością powietrza: prowadzono termomodernizację i modernizację budynków, modernizację systemów grzewczych, wykonano oświetlenie z zastosowaniem technologii LED, rozwijano transport zbiorowy, budowano ścieżki rowerowe, prowadzono liczne działania edukacyjne.

Należy zaznaczyć, że podejmowane w ramach poszczególnych komponentów inwestycje miały charakter synergiczny tj. realizacja jednej inwestycji realizowała więcej niż jeden cel określony w *Programie ochrony środowiska* np. nasadzenie drzew wpływało korzystnie zarówno na zwiększenie zasobów przyrodniczych gminy ale także na ochronę gleb i powierzchni ziemi, wymiana opraw oświetlenia na LED czy termomodernizacja obiektów wpływała na ograniczenia zapotrzebowania na energię elektryczną czy paliwa, a tym samym zmniejszała emisje do powietrza.

Łącznie na zadania z zakresu ochrony środowiska lub wpływające na jego poprawę wydatkowano 21 832 374,00 zł. Prowadzone inwestycje były finansowane ze środków własnych, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w Warszawie, środków własnych spółek miejskich.

Należy zauważyć, że w stosunku do poprzedniego okresu raportowego (2018-2019) ilość prowadzonych inwestycji oraz nakłady na nie były niższe, związane było to m.in. z okresem epidemicznym COVID19 oraz końcem realizacji projektów długofalowych realizowanych w ramach funduszy unijnych.